

УДК 343.28/.29(477)(045)
DOI 10.32782/2523-4269-2025-91-71-75

Одинцова Олена Володимирівна,

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри державно-правових дисциплін та публічного управління
факультету № 4
(Донецький державний університет внутрішніх справ, м. Кривий Ріг)
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3864-228X>

ПРИМИРЕННЯ ВИННОГО З ПОТЕРПІЛИМ У РАЗІ ПРИЗНАЧЕННЯ ПОКАРАННЯ (ЗА ЧИННИМ КРИМІНАЛЬНИМ КОДЕКСОМ УКРАЇНИ ТА ПРОЄКТОМ НОВОГО КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ)

Статтю присвячено аналізу того, як факт примирення винного з потерпілим враховується у призначенні покарань за чинним Кримінальним кодексом України (ст. ст. 65, 66, 69, 69-1 КК України) та проєктом нового Кримінального кодексу України (ст. ст. 3.3.1, 3.3.2. проєкту (загальні правила призначення покарання; обставини, які пом'якшують покарання за кримінальне правопорушення). Обґрунтовано необхідність, а не можливість врахування примирення винного з потерпілим у такій важливій сфері кримінально-правового регулювання, як призначення покарання шляхом доповнення передбачених у ч. 1 ст. 66 КК України та ч. 1 ст. 3.3.2 проєкту нового КК України переліків обставин, що пом'якшують покарання, примиренням винного з потерпілим. Крім того, запропоновано доповнити ст. 69-1 КК України ще однією альтернативною підставою для призначення покарання нижче найвищої межі, а саме примиренням винного з потерпілим.

Ключові слова: позитивна посткримінальна поведінка, примирення винного з потерпілим, покарання, призначення покарання, кримінальна відповідальність, проєкт Кримінального кодексу України, Кримінальний кодекс, обставини, що пом'якшують покарання.

Постановка проблеми. Минуло більше ніж 20 років, як у чинному Кримінальному кодексі України (далі – КК України) діє норма про примирення винного з потерпілим як підстава звільнення від кримінальної відповідальності за проступки та низку необережних нетяжких злочинів. Згадується зазначений вид позитивної посткримінальної поведінки і в проєкті нового Кримінального кодексу України (далі – проєкт нового КК України) як одна із підстав непризначення покарання за провину або злочин 1–3 ступенів тяжкості (інститут звільнення від кримінальної відповідальності був трансформований авторами проєкту КК України у субінститут непризначення покарання [1, с. 7].

Отже, ознайомлення із текстом проєкту нового КК України показує, що у ньому трансформуються чинні кримінально-правові інститути, деякі з них виключаються, істотним чином змінюється термінологія. Проте зміст певних кримінально-правових норм залишається незмінним, хоча деякі з них, на наше глибоке переконання, заслуговують на те, щоб бути конкретизованими та розвинутими у проєкті нового КК України. Ми маємо на увазі положення про призначення покарання за наявності примирення винного з потерпілим.

На нашу думку, значення примирення винного з потерпілим у розв'язанні кримінально-правового конфлікту важко недооцінити. Примирення між ними сприяє зниженню емоційної напруги не тільки між безпосередніми учасниками конфлікту, але й у суспільстві загалом, збереженню рівня довіри до правоохоронних органів та суду. Крім того, воно дозволяє державі економити засоби кримінально-правової репресії.

Саме на етапі призначення покарання реалізується істотним чином державна кримінально-правова політика. А від того, за яких умов і на яких підставах кримінальна відповідальність за ті чи інші кримінальні карані діяння застосовується, виключається або замінюється іншими заходами, буде залежати розвиток кримінально-процесуальної, кримінально-виконавчої та кримінологічної політики [2, с. 17].

Зазначене спонукає нас до більш уважного дослідження ролі примирення винного з потерпілим під час призначення покарань за тяжкими та особливо тяжкими злочинами, а також у випадках незатвердження угоди про примирення або незастосування звільнення від кримінальної відповідальності у порядку ст. 46 КК України.

Поняття «примирення» ми вживаємо у тому ж значенні, у якому воно визначається у постанові Пленуму Верховного Суду України «Про практику застосування судами України законодавства про звільнення особи від кримінальної відповідальності» від 23 грудня 2005 р. № 12, а також у постанові ККС Верховного Суду від 10 серпня 2021 р. у справі № 161/694/20, а також: «Примирення винної особи з потерпілим (потерпілими) належить розуміти як акт прощення її ним (ними) в результаті вільного волевиявлення, що виключає будь-який неправомірний вплив, незалежно від того, яка зі сторін була ініціатором та з яких мотивів» [3; 4].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика посткримінальної юридично значущої поведінки правопорушника представлена у роботах П. Андрушка, О. Барабаш, Ю. Бауліна, В. Грищука,

О. Житного, В. Навроцького, Є. Письменського, О. Уса, С. Терещука, П. Фріса, Н. Хлистої, П. Хряпінського, а також багатьох інших вітчизняних дослідників.

Слід зазначити, що у теорії кримінального права примиренню винного з потерпілим увага приділяється переважно у контексті дослідження звільнення від кримінальної відповідальності у порядку ст. 46 КК України. Поняття, правову природу, суб'єктний склад, підстави та умови застосування звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим розглядали Ю. Баулін, В. Бурдін, А. Вознюк, Л. Головкин, М. Григор'єва, А. Ізраєлян, О. Козак, Л. Краснопольська, В. Куц, Л. Удалова, П. Матишевський, Ж. Мандриченко, М. Хавронюк, Є. Фесенко, с. Яценко та багато інших. А. Яценко на монографічному рівні розглядав проблематику примирення винного з потерпілим як функціональний кримінально-правовий інститут. Згадані вчені зробили вагомий внесок у дослідження вказаної проблематики.

Однак залишається без відповіді низка питань кримінально-правового змісту цієї проблеми. Зокрема, потребує обґрунтування необхідності, а не можливості врахування примирення з потерпілим у такій важливій сфері кримінально-правового регулювання, як призначення покарання. З іншого боку, наявність норми про примирення винного з потерпілим як обставини, що пом'якшує покарання за тяжкими, особливо тяжкими злочинами, а також за кримінальним правопорушенням, передбаченим ч. 1 ст. 286-1 КК України, може стимулювати винного до відповідної позитивної поведінки. В умовах роботи над проектом нового КК України зазначена проблематика набуває ще більшої актуальності.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою роботи є аналіз того, як факт примирення винного з потерпілим враховується у разі призначення покарання за чинним КК України (ст. ст. 65, 66, 69, 69-1 КК України) та проектом нового КК України (ст. ст. 3.3.1, 3.3.2. проекту (загальні правила призначення покарання; обставини, які пом'якшують покарання за кримінальне правопорушення) [5; 6], а також обґрунтування пропозиції щодо вдосконалення відповідних положень.

Виклад основного матеріалу. Відповідно до ч. 1 ст. 65 КК України під час призначення покарання суд, крім іншого, має враховувати обставини, що пом'якшують покарання. Як відомо, у переліку таких обставин (ч. 1 ст. 66 КК України), що не є вичерпним, примирення винного з потерпілим відсутнє. І тут доречно згадати, що ч. 2 ст. 66 КК України передбачає право суду визнавати обставинами, які пом'якшують покарання, й інші обставини, що не зазначені в ч. 1 ст. 66 КК України. Такою «іншою обставиною» може бути примирення винного з потерпілою особою, тобто юридичним наслідком досягнутого примирення винного з потерпілим може бути не лише звільнення від кримінальної відповідальності у порядку ст. 46 КК України, а й пом'якшення покарання. Але звернемо увагу на те, що обставини, зазначені у ч. 1 ст. 66 КК України, суд враховувати *зобов'язаний*. Визнання чи невизнання у якості обставини, що пом'якшує покарання, примирення винного з потерпілим є правом суду, а не його обов'язком.

Ознайомлення із положеннями ч. 2 ст. 3.3.1 проекту КК України (Загальні правила призначення покарання) та ч. ч. 1, 2 ст. 3.3.2 проекту КК України (Обставини, які пом'якшують покарання за кримінальне

правопорушення) дозволяє дійти висновку, що відповідно і до проекту нового КК України суд має враховувати, крім іншого, обставини, які пом'якшують покарання за злочин та провину. Перелік обставин, які пом'якшують покарання за злочин та провину, закріплений у ст. 3.3.2 цього проекту КК України, відрізняється від переліку із ч. 1 ст. 66 КК України. Проте примирення винного з потерпілим також відсутнє і в ньому, хоча відповідно до ч. 2 ст. 3.3.2 проекту КК України воно також може бути визнане судом обставиною, що пом'якшує покарання за кримінальне правопорушення.

Таким чином, роль чинного КК України та проекту КК України у стимулюванні примирення між винним та потерпілим у разі призначення покарання є однаковою і, на нашу думку, недостатньою.

Наведемо аргументи на користь своєї позиції. Зауважимо, що перелік обставин, що пом'якшують покарання, покликаний у привілейованій формі впливати на тих винних осіб, застосування щодо яких занадто суворих покарань через різні причини є недоцільним або навіть шкідливим. Існування цих норм є проявом принципу справедливості. Принцип справедливості означає, що на вчинене кримінальне правопорушення держава має застосовувати найбільш відповідний, найбільш пропорційний вплив. Іншими словами, принцип справедливості полягає у тому, що заходи кримінально-правового характеру, які застосовуються до винної особи, повинні відповідати характеру і суспільній небезпечності кримінального правопорушення, обставинам його вчинення та характеристикам особи злочинця [7, с. 39]. Ми повністю поділяємо позицію тих науковців, які наголошують на тому, що юридична сутність примирення як обставини, яка пом'якшує покарання, полягає у тому, що свідчить про зниження суспільної небезпеки особи, яка вчинила кримінально каране діяння [8, с. 103]. Факт примирення може свідчити і про більшу ймовірність наступного виправлення винної особи.

Держава зацікавлена у позитивній посткримінальній поведінці винної особи. До того ж на неї покладено обов'язок гарантувати захист прав потерпілих. А позитивна посткримінальна поведінка здатна істотним чином пом'якшити суспільно небезпечні наслідки вчиненого діяння.

Тому примирення винного з потерпілим з огляду на свою соціальну значущість «заслужує» на те, щоб наразі посісти гідне місце у переліку обставин, які пом'якшують покарання. Про це зазначалось у наукових працях ще більш ніж 20 років тому [9, с. 56; 10, с. 12]. І, на жаль, ситуація залишається незмінною.

Не слід забувати, що Кримінальний кодекс має вагомий потенціал у стимулюванні позитивної посткримінальної поведінки, якщо у ньому закріплюються відповідні положення заохочувального характеру. Підвищення ролі кримінального закону у стимулюванні позитивної посткримінальної поведінки, зокрема досягнення примирення винного з потерпілим, повинне йти шляхом введення безпосередньої вказівки в законі, що у випадку такого примирення винний може розраховувати зі стовідсотковою вірогідністю на пом'якшення покарання, незалежно від розсуду суду, у межах санкції і навіть на застосування до нього за відповідності іншим вимогам ст. 69 КК України призначення основного покарання нижче від найнижчої межі, встановленої у санкції статті Особливої частини КК України, або більш м'якого виду основного покарання, не зазначеного у санкції відповідної статті КК України. Тому доцільно, на наш погляд, стимулювати винного до

примирення максимально зрозумілим та прогнозованим для нього шляхом, а саме шляхом доповнення переліку обставин, що пом'якшують покарання (ч. 1 ст. 66 КК України, ч. 1 ст. 3.3.2. проекту КК України), цією підставою і не ставити визнання примирення винного з потерпілим у залежності від судового угляду.

Наведені нами аргументи повною мірою відповідають вимогам ч. 1 ст. 1.3.2 проекту нового КК України (Принцип юридичної визначеності): «Положення цього Кодексу мають відповідати вимогам доступності, стабільності, достатньої чіткості, однозначності та передбачуваності, щоб давати особі можливість заздалегідь знати, які діяння є кримінальними правопорушеннями, які кримінально-правові засоби встановлені за їх вчинення, і за яких підстав ці засоби застосовуються або не застосовуються» [6].

Перейдемо до особливих правил призначення покарань у випадках наявності декількох обставин, що пом'якшують покарання, і за відсутності обставин, що обтяжують покарання (ст. ст. 69, 69-1 КК України). Відповідно до ч. 1 ст. 69 КК України суд може призначити основне покарання нижче від найнижчої межі, встановленої у санкції статті (санкції частини статті) Особливої частини цього Кодексу, або перейти до іншого, більш м'якого виду основного покарання, не зазначеного у санкції статті (санкції частини статті) Особливої частини цього Кодексу за це правопорушення за наявності кількох обставин, що пом'якшують покарання та істотно знижують ступінь тяжкості вчиненого кримінального правопорушення, з урахуванням особи винного.

З огляду на те, що у ч. 1 ст. 66 КК України примирення винного з потерпілим відсутнє, особа, яка вчинила кримінальне правопорушення, не може бути впевнена, що ця обставина буде врахована судом як така, що пом'якшує покарання і що за наявності ще інших підстав йому буде призначене покарання більш м'яке, ніж передбачене санкцією статті.

Відповідно до ст. 69-1 КК України у разі з'явлення обвинуваченого із зізнанням, щирого каяття або активного сприяння розкриттю кримінального правопорушення та добровільного відшкодування ним завданого збитку або усунення заподіяної шкоди, відсутності обставин, що обтяжують покарання, а також у разі визнання обвинуваченим своєї вини строк або розмір покарання не може перевищувати двох третин максимального строку або розміру найбільш суворого виду покарання, передбаченого відповідною санкцією статті (санкцією частини статті) Особливої частини КК України.

У контексті нашого дослідження пропонуємо доповнити ст. 69-1 КК України ще однією альтернативною підставою для призначення покарання нижче найвищої межі – примирення винного з потерпілим. З урахуванням нашої пропозиції нова редакція ст. 69-1 КК України могла б мати такий вигляд: «У разі з'явлення обвинуваченого із зізнанням, щирого каяття або активного

сприяння розкриттю кримінального правопорушення чи примирення винного з потерпілим та добровільного відшкодування ним завданого збитку або усунення заподіяної шкоди, відсутності обставин, що обтяжують покарання, а також у разі визнання обвинуваченим своєї вини, строк або розмір покарання не може перевищувати двох третин максимального строку або розміру найбільш суворого виду покарання, передбаченого відповідною санкцією статті (санкцією частини статті) Особливої частини КК України».

У контексті призначення покарань не можна не звернути увагу на те, що станом на сьогодні проект нового КК України не містить норми про особливі правила призначення покарання у випадках наявності декількох обставин, що пом'якшують покарання, і за відсутності обставин, що обтяжують покарання (аналог ст. ст. 69, 69-1 КК України). Ми поділяємо позицію національних експертів, висловлену у висновку на проект нового КК України, що такі правила доцільно було б установити у розділі 3.3. проекту нового КК України задля того, щоб уникнути потенційних порушень соціальної справедливості, помірковано звизити межі судового розгляду, виключити корупційгенні фактори тощо [11, с. 166].

Висновки. Таким чином, нами наведено аргументи щодо необхідності, а не можливості врахування примирення винного з потерпілим у такій важливій сфері кримінально-правового регулювання, як призначення покарання. З огляду на це запропоновано доповнити примирення винного з потерпілим переліками обставин, що пом'якшують покарання, що передбачені у ч. 1 ст. 66 КК України та ч. 1 ст. 3.3.2 проекту нового КК України.

Крім того, нами запропоновано доповнити ст. 69-1 Кримінального кодексу України ще однією альтернативною підставою для призначення покарання нижче найвищої межі – примирення винного з потерпілим. Нова редакція ст. 69-1 Кримінального кодексу України могла б мати такий вигляд: «У разі з'явлення обвинуваченого із зізнанням, щирого каяття або активного сприяння розкриттю кримінального правопорушення чи примирення винного з потерпілим та добровільного відшкодування ним завданого збитку або усунення заподіяної шкоди, відсутності обставин, що обтяжують покарання, а також у разі визнання обвинуваченим своєї вини строк або розмір покарання не може перевищувати двох третин максимального строку або розміру найбільш суворого виду покарання, передбаченого відповідною санкцією статті (санкцією частини статті) Особливої частини КК України».

Нами наголошено на доцільності установлення у розділі 3.3 проекту нового КК України норм про особливі правила призначення покарання у випадках наявності декількох обставин, що пом'якшують покарання, і за відсутності обставин, що обтяжують покарання, задля того, щоб уникнути потенційних порушень соціальної справедливості, помірковано звизити межі судового розгляду та виключити корупційгенні фактори.

Список використаних джерел

1. Горох О. Звільнення від покарання за проектом нового Кримінального кодексу України. *Наукові записки НАУКМА. Юридичні науки*. 2021. Т. 8. С. 3–13. DOI: 10.18523/2617-2607.2021.8.3-15.
2. Фріс П. Л. Кримінально-правова політика Української держави: теоретичні, історичні та правові проблеми. Київ: Атіка, 2005. 332 с.
3. Про практику застосування судами України законодавства про звільнення особи від кримінальної відповідальності: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 23 грудня 2005 р. № 12. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0012700-05> (дата звернення: 26.04.2025).

4. Постанова Касаційного кримінального суду Верховного Суду від 10 серпня 2021 р. у справі № 161/694/20. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/99009862> (дата звернення: 26.05.2025).
5. Кримінальний кодекс України : Закон України від 5 квітня 2001 р. № 2341-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25–26. Ст. 131 (з наступними змінами та доповненнями).
6. Кримінальний кодекс України: контрольний текст проекту (станом на 02.04.2025). URL: <https://newcriminalcode.org.ua/upload/media/2025/04/03/00-kontrolnyj-proyekt-kk-02-04-2025.pdf> (дата звернення: 26.05.2025).
7. Панов М., Герасіна Л. Правова політика як універсальний феномен соціального буття. *Право України*. 2001. № 8. С. 38–40.
8. Ященко А. М. Примирення з потерпілим у механізмі кримінально-правового регулювання : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Харківський національний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди. Харків, 2006. 145 с.
9. Маляренко В. Т., Войтюк І. А. Відновлювальне правосуддя: можливості запровадження в Україні. *Бюлетень Міністерства юстиції*. 2004. № 8 (34). С. 34–63.
10. Перепадя О. В. Кримінально-правові аспекти примирення між особою, яка вчинила злочин, та потерпілим (порівняльний аналіз законодавства України та ФРН) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Київ, 2003. 18 с.
11. Висновок на проект Кримінального кодексу України (контрольний текст станом на 31.01.2023) / А. Вознюк та ін. ; за заг. ред. О. Дудорова. URL: <https://newcriminalcode.org.ua/upload/media/2023/01/30/proyekt-kryminalnogo-kodeksu-ukrayiny-stanom-na-30-01-2023.pdf> (дата звернення: 26.05.2025).

References

1. Horokh, O. (2021). Zvinnennia vid pokarannia za proiektoom novoho Kryminalnogo kodeksu Ukrainy [Exemption from punishment under the project of the new Criminal Code of Ukraine]. *Naukovi zapysky NaUKMA. Yurydychni nauky*, 8, 3–13. DOI: 10.18523/2617-2607.2021.8.3-15 [in Ukrainian].
2. Fris, P. L. (2005). Kryminalno-pravova polityka Ukrainskoi derzhavy: teoretychni, istorychni ta pravovi problemy [Criminal-legal policy of the Ukrainian state: theoretical, historical and legal problems]. Kyiv: Atika [in Ukrainian].
3. Pro praktyku zastosuvannya sudamy Ukrainy zakonodavstva pro zvinnennia osoby vid kryminalnoi vidpovidalnosti [On the practice of applying legislation on the exemption of a person from criminal liability by the courts of Ukraine]: Postanova Plenumu Verkhovnoho Sudu Ukrainy vid 23 hrudnia 2005 r. № 12. *Baza danykh "Zakonodavstvo Ukrainy"*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0012700-05> [in Ukrainian].
4. Postanova Kasatsiinoho kryminalnogo sudu Verkhovnoho Sudu vid 10 serpnia 2021 r. u spravi № 161/694/20. Yedyni derzhavnyi reiestr sudovykh rishen. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/99009862> [in Ukrainian].
5. Kryminalnyi kodeks Ukrainy [Criminal Code of Ukraine]: Zakon Ukrainy vid 05.04.2001 № 2341-III. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. 2001. № 25–26. St. 131 [in Ukrainian].
6. Kryminalnyi kodeks (proiekt): kontrolnyi tekst stanom na 02.04.2025. (2025) N. p. Retrieved from: <https://newcriminalcode.org.ua/upload/media/2025/04/03/00-kontrolnyj-proyekt-kk-02-04-2025.pdf> [in Ukrainian].
7. Panov, M., & Herasina, L. (2001). Pravova polityka yak universalnyi fenomen sotsialnoho buttia [Legal policy as a universal phenomenon of social existence]. *Pravo Ukrainy*, 8, 38–40 [in Ukrainian].
8. Iashchenko, A. M. (2006). Prymyrennia z poterpilym u mekhanizmi kryminalno-pravovoho rehuliuвання [Reconciliation with the victim in the mechanism of criminal law regulation]. *Candidate's thesis*. Kharkiv [in Ukrainian].
9. Maliarenko, V. T., & Voitiuk, I. A. (2004). Vidnovliuvalne pravosuddia: mozhlyvosti zaprovadzhennia v Ukraini [Restorative justice: possibilities for implementation in Ukraine]. *Biuletен Ministerstva yustytii*, 8 (34), 34–64 [in Ukrainian].
10. Perepadia, O. V. (2003). Kryminalno-pravovi aspekty prymyrennia mizh osoboio, yaka vchynyla zlochin, ta poterpilym [Criminal law aspects of reconciliation of the offender and the victim (comparative analysis of the legislation of Ukraine and Germany)]. *Extended abstract of Candidate's thesis*. Kyiv [in Ukrainian].
11. Vozniuk, A., Zadoia, K., Movchan, R. et al. (2023). Vysnovok na proiekt Kryminalnogo kodeksu Ukrainy (kontrolnyi tekst stanom na 31.01.2023). Retrieved from: <https://newcriminalcode.org.ua/upload/media/2023/01/30/proyekt-kryminalnogo-kodeksu-ukrayiny-stanom-na-30-01-2023.pdf>. [in Ukrainian].

Odyntsova Olena,

Candidate of Law, Associate Professor,

Associate Professor at the Department of State and Legal Disciplines and Public Administration, Faculty No. 4
(Donetsk State University of Internal Affairs, Kropyvnytskyi)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3864-228X>

RECONCILIATION OF THE OFFENDER AND THE VICTIM IN THE IMPOSITION OF PUNISHMENT (UNDER THE CURRENT CRIMINAL CODE OF UKRAINE AND THE DRAFT OF THE NEW CRIMINAL CODE OF UKRAINE)

The article is devoted to the analysis of how the reconciliation of the offender and the victim is taken into account when imposing of punishment under the current Criminal Code of Ukraine (Articles 65, 66, 69, 69-1 of the Criminal Code of Ukraine) and the Draft of the new Criminal Code of Ukraine (Articles 3.3.1, 3.3.2. (General rules of sentencing; circumstances that mitigate the punishment for a crime and minor offense). We substantiated the need, not the possibility of taking into account the reconciliation of the offender with the victim in such an important area of criminal law regulation as imposition of punishment. In view of this, it is proposed to reconcile the offender with the victim in the list of circumstances

that mitigate the punishment provided in Article 66, paragraph 1 of the Criminal Code of Ukraine and Article 3.3.2 of the Draft of the New Criminal Code of Ukraine.

In addition, we propose to supplement Article 69-1 of the Criminal Code of Ukraine another alternative basis for punishment below the highest limit: reconciliation of the offender with the victim. The new version of Article 69-1 of the Criminal Code of Ukraine could have the following form: "In the event of the offender with a surrender, sincere repentance or active assistance in uncovering the offence or reconciliation with the victim and voluntary compensation of losses or repairing of damages, the absence of aggravating circumstances, as well as the admission of guilt by the accused, the term or amount of punishment shall not exceed two thirds of the maximum term or amount of the most severe type of punishment provided by the respective sanction of the Article (sanction of part of the Article) of the Special Part hereof.

In the presence of mitigating circumstances provided for by clauses 1 and 2 of part 1 of Article 66 hereof, the absence of aggravating circumstances, as well as the admission of guilt by the accused, the term or amount of punishment shall not exceed two thirds of the maximum term or amount of the most severe type of punishment provided by the respective sanction of the Article (sanction of part of the Article) of the Special Part hereof.

We emphasize the feasibility of supplementing the Section 3.3. of the Draft of the new Criminal Code of Ukraine on special rules for punishment in cases of several circumstances mitigating punishment, and in the absence of circumstances aggravating punishment, to avoid potential violations of social justice, moderately narrow the limits of judicial discretion and exclude corruption factors.

Key words: *reconciliation of the offender and the victim, punishment, imposition of punishment, criminal liability, the Criminal Code of Ukraine, draft new Criminal Code of Ukraine, circumstances mitigating punishment.*

Надіслано до редколегії 30.05.2025